

«Норуот
күүһэ —
көмүөл
күүһэ!»

ЭНГСИАЛМ

2012 сыл
Ыам ыйын
16 күнэ
Сэрэдэ № 63
(10655)

1935 сыл алтынны 5
күнүгэр төрүттэммитэ

Нам улууһун хаһыата

1996, 2005, 2009 сылларга
«Сыл бастыг хаһыата»

БЭҔЭҔЭЭ... БҮГҮН... САРСЫН...

Улуус баһылыгы мунһабыттан бэлиэтээһиннэр

Баһаарнай сулуспа начальнига И.В. Колпашников дьон олбуордарыгар бөхтөрүн уматаларын уонна хонтуроуллаабаттары иһитиннэрдэ.

ОГПН начальнига Н.А. Парников иһитиннэрбитинэн ыам ыйыгар оҕо сыннаһан лаабырдарын бэрэбиэркэлиилэр. Сааскы өртөөһүнү бары оройуоннарга, уу кытылыгар, арыыга эмиз бобор туһунан правительството уурааҕа тахсыбыт. Республика үрдүнэн 10 ойуур баһаара бэлиэтэммит. Дьон олбуордарыгар бөҕү уматан баран, баһаарнайдары ыгыраллар тахса турар. Олбуор иһигэр бөҕү, кураанах оту уматар боуллар.

Роспотребнадзор начальнига Л.И. Ильина иһитиннэрбитинэн 19 ОРВИ, 10 сыстыганнаах ыарыы бэлиэтэммит. 5 киһи ыкка ытыртарбыт, ол иһигэр 4 оҕо. Ыттары уодьуганныыр боппурус оптуоруньукка баһылыктар планеркаларыгар быһаарыллыа. Ырааһырдыыны бэрэбиэркэлээһин түмүгүнэн 1 управление, 5 нэһилиэк баһылыга ыстарааптаммыттар, барыта 10

боротокуол толоруллубут. Ордук мөлтөх балаһыанһа Нам с. баар дьон Лена Ильинична эттэ. Ол курдук, сорох тэрилтэлэр, икки этээстээх уопсай дьээлэр территорияларга ыраастаммат. Онуоха улуус баһылыга А.И. Ильин Роспотребнадзору уонна административнай комиссияны кытта тус бэйэм бэрэбиэркэлиэм дьон иһитиннэрдэ. Онтон сыбаалка боппуруоһугар баһылыктар кыттылаах мунһах ыам ыйын 14 күнүгэр буолла.

Быйыл оскуоланы 305 оҕо бүтэрэр. Билигин ЕГЭ-дэ бэлэмнэнии буола турар. Былырын СР ЕГЭ таһыма Россияттан намһах буолан, гособнадзор бэрэбиэркэлээбит. Былырын 13 оҕо оскуоланы ыспырааппанан бүтэрбит, быйыл бу сыппара олох аҕыйахтаах дьон этилибит.

Ыксаллаах быһыыга майгыга уонна гражданскай оборонаҕа специалист С.И. Чирков иһитиннэрбитинэн Арбын нэһилиэгэ ууга барар балаһыанһаа. Өлүгөнэ өрүс уута Өлүкүмэ улууһун

Санҕыйахтаах нэһилиэгэр кэлбит. Партизан аһынан баар Эһэлээх арыытын таһыгар муус харара сабадаланар. Халаан уута кэлэрэ чугаһаабытынан сибээстээн дьон малларын-салларын, сүөһүлэрин эрдэттэн дьаһайаллара, эвакуационнай пууннарда илдьэллэрэ ирдэнэр. Ыксаллаах балаһыанһа туһунан информацияны биэр кэллим диспетчерскэй дьуһуурунай сулуспага 42-5-08, 41-0-26 телефонуна биллэриллэн иһиэхтээх.

Участковайдар салайааччылары М.М. Кокарев маассабай тэрээһин буолар түгэнигэр полицияҕа 10 хонук иннинэ иһитиннэри оңоробут диэтэ. Ыам ыйын 8-13 күнүгэр баһаары утары рейдэлэр, «Охотник» операция буолбуттар, 3 сиргэ пост үлээлээбит.

Үөдэй баһылыга С.В. Ядрев бу нэһилиэккэ халаан ууттан сэрэхтээх буолууга көһө сылдьар мунһах буолбутун иһитиннэран турар, уу кэлэр түгэнигэр полиция, ГАИ, тыа хаһаайыстыбатын управлениетын өттүлэриттэн көмө оңоһулларыгар эттэ.

Бэлиэтэниэ В. РЫКУНОВА

Халаан-2012

Көккэ сылларга сааскы халаан ууттан уонна муус харытыттан сорох нэһиликтэргэ улахан эмсэҕэлээһин, хоромню тахсыбытын бары билэ-көрө сылдьабыт. Онон быйылгы халаан ууттан итинник эмсэҕэлээһини, хоромню таһаарбат туһугар улууска туох үлэ-хамнас, тэрээһин ытылларын, ытыллыахтааһын туһунан «Нам улууһа» МТ дьаһалтатын

ыксаллаах быһыыга уонна Гражданскай оборонаҕа специалиһа С.И. Чирков манһыгы сээрэгээтэ: — Улуус ыксаллаах быһыыга-майгыга комиссията кулун тутар 20 уонна муус устар 24 күнүгэр халаан ууттан сэрэхтээх олорууга, саахалы таһаарбат туһугар сэрэтэр үлэни ытыгыга, дьону-сэргэни уонна дьэ сүөһүтүн эрдэ бэлэмнээһин сирдэргэ, пууннарда эвакуациялааһынна, суһал дьаһаллары ылыгыга анал былааны бигэргэспитэ. Улуус нэһиликтэрин бары муниципальнай тэрээһиннэригэр халаан уутун этэнгэ аһарыыга сөптөөх бэлэмнэнии үлэлэри ыам ыйын 10 күнүгэр дылы ытан бүтэрэллэригэр сорууда бэриллибитэ, сыал-сорук туруоруллубута. Муус устар 25 күнүгэр Партизан нэһилиэгэр СР ТХМ, УОКСБ уонна муниципальнай тэрээһиннэр кыттыла-

ач нэһилиэнньэни уонна дьэ сүөһүтүн анал бэлэмнэммит сирдэргэ эвакуациялааһынна тренировка ытыллыбыта. Хас бирдии нэһилиэнньэлээх пуунна улуус эппиэттээх үлэһиттэрэ сыһыарыллыбыттар. Боро-

дууктанан хааччыйар, өгөнү оңорор, араас үлэни толорооччулар чуолкайданньылар. Кинилэри кытта контракт оңорсууга үлэ бара турар. Билигин туругунан, ууну бактерияттан ыраастааһынна 17498 «Акватабс» таблетканан саппааһыран олоробут. Онтон Арбынҕа уонна Хатаска 1000-лыы таблетканы тизирбит. Ыраас (бутилированнай) уунан нэһилиэнньэни хааччыйыга «Гранд+» ХЭТ кытта дуоҕабар түһэрсиллинэ. Уу таһымын, балаһыанһа туһунан кэммиттэн кэмгэр «Хатынчаан» иһитиннэрү студија уонна «Саха» НВК Намнааҕы филиала иһитиннэрэн-биллэрэн иһиллэрэ тэриллээтэ.

Уу ылар куттала баар нэһилиэнньэлээх пууннарга барыта 5965 киһи олобор. Кинилэри көһөрөн быстах кэмгэ олохтуурга 12 пууну былааннаатыбыт. Эвакуацияланаач-

чылар үксүлэрэ аймактарынан тарҕатыллыахтара. «Нам улууһа» МТ көрбүт 180043 солкубайдаах үбүтүн, эминэн-томуна уонна дезинфекциялыыр средстволарынан хааччыныбыт.

Саахалы туоратыыга, нэһилиэнньэни эвакуациялааһынна 144 киһи сүүмүрдэнэ. Итини таһынан, 90 бостуук уонна сылгыһыт дьэ сүөһүтүн көрүүгэ-истиигэ, куттала суох сиргэ таһаарыыга кыттыахтара. Халаан кэмгэр барыта 155 араас техника мобилизацияланаа.

Муус устар 2 күнүттэн сағалаан «Росводресурс» Ленскэй бассейннаағы управлениета үбүлээһининэн улуус территориятыгар мууһу кэбирэтигэ 4100000,00 солк. суумалаах үлэни конкурска кыайан А.А. Протопопов бэдэрээттэн ытыта. Барыта 117 га эиннээх муус хараардылынна, 28 км усталаах муус эрбэннэ. Манна 11 киһи, 9 техника үлээлээтэ. Ытыллыахтаах үлэни анал комиссия түөртэ бэрэбиэркэлээтэ уонна толоруллубут үлэни бэрэбиэркэлээн тутта. «Нам улууһа» МТ дьаһалтата «Күүтүллүбэтэх, ыксаллаах быһыы-майгы тирээтэҕинэ нэһилиэнньэни уонна сирюту көмүскээһингэ» дьэ ыстатыаҕа 4946716,10 солк., онтон муниципальнай поселениелар 2157600,00 солк. суумалаах үп резервэтин көрүнүлэр. Нэһилиэнньэ малын-салын, дьэ-этин-уотун страховкалааһынна үлэ ытытылынна. Ол курдук, «Стерх» страховоһа хамаанһа 230 дьэни, квартираны, «Росгосстрах» ААТ 81 олобор дьэни-уоту страховкалаатылар.

Халаан уута улаатар, сорох нэһиликтэри ылар куттала баар. Онон үөһэттэн дьаһалы кэтэһэн олоббокко, тэрилтэлэр, граждандар көмүскэнэр үлэни эрдэттэн былааннаахтык ыта туруохтарын наада. И. ИВАНОВ

ТУОХ? ХАННА? ХАҔАН?

Киин балыһа сонуннарыттан

Улуу Кыайыы ырааһынньыгар 30 киһи састааптаах медсестэрэлэр колонналарга парадка кытыннылар.

Ыам ыйын 10 күнүттэн Бөтүг ФАП-гар саға фельдшер кэлэн үлэтин сағалаата.

Ыам ыйын 12 күнүгэр профсоюз тэрийиитинэн медсестэрэлэр күннэригэр аналлаах күрэхтэһии буолан ааста. Манна 7 хамаанда кытынна. Күрэхтэһии биэс түһүмэтинэн сыаналанна. Бары олус тэрээһиннээхтик кытыннылар, саға талааннар арылыннылар. Бастакы миэстэҕэ поликлиника коллектива табыста.

Ааспыт нэдиэлэлэргэ сальмонеллез ыарыы тахсыта бэлиэтэммэтэ.

2 №-дээх республиканскай балыһа лабораторнай сулууспатын 75 сылыгар анаан, Новосибирскайдаағы медуниверситет преподавателэ, мед. наука кандидата Степанова Е.Г., аныгылыы туруктаах лабораторнай оборудованиены хааччылар «Промикс» компания, биохимия, онкологическай ыарыы маркерын наборун хааччылар «Вектор-Вест» компания генеральнай директора кыттылаах научнай-практическай конференция буолан ааста. Манна улуустаағы балыһа лабораториятын сэбиэдистсэйэ Окочешникова М.С. кытыыны ылла.

М.Е. ТРАПЕЗНИКОВА

«Азия оғолоро-2012»

«Азия оғолоро» оонһууга Саха сириттэн икки хамаанда

кыттыа. Республика оғолоро спорт 20 күнүгэр барыларыгар күрэхтэһиэхтэрэ. СИА иһитиннэрэринэн, спортсменнары бэлэмнээһингэ быйыл 20,5 мөл.солк. көрүллүбүт. Сүүмүрдэммит хамаандаҕа уопсайа 405 оскуола оғото киирэр. Ол иһигэр 162 – кыыс

ХАМААНДА БИГЭРГЭНЭР

уонна 243 – уол. Бу оғолор республика 26 улууһуттан, Дьокуускай куораттан уонна Жатай бөһүөлөгиттэн сүүмүрдэммиттэр. Балар истртэгир 1 Саха сирин спордун маастара, 36 спорт маастара уонна 3 Россия спордун маастара ааһыллаллар. Кинилэр истртэгир 7 Нам улууһун оғото баар.

Ол курдук Намнаағы 1 №-дээх оскуола үөрэнээччилэрэ: саахымакка Попова Вилена оонһууларга сүүмүрдир республикатаағы күрэхтэһиигэ иккис миэстэни ылан хамаандаҕа киирбитэ. Бу курдук Григорьев Аркадий тустууга иккис миэстэни ылан оонһууларга путевка тушпуга. Оттон биэр күөстээх спортсменкабыт Парникова Анжелика ситиһиитэ, кыайыыта-хотуута хотоойу. Кини тустууга Уһук Илин регион үс төгүллээх чемпионката, Бүтүн Россиятаағы күрэхтэһиилэр призердара. Оонһуу олимпиада суолун тутуһар буолан, доруобуйаларынан хааччахтаах оғолор паралимпийскай оонһууларга кыттыахтара. Маныха Нам 2 №-дээх орто оскуолатын үөрэнээччигэ Петухов Юра пауэрлифтингэ киирибэ. Оттон Болтунов Юра (тустуу, НСШ-2), Парников Артур (тустуу, НСШ-1) резербэ бааллар. Кинилэри сэргэ, биэр дойдулаахпыт Дьокуускайдаағы 5 №-дээх спортивнай оскуола үөрэнээччигэ Азарова Ньургуйаана Сахабыт сирин хамаандатын дуобакка биэр бастын оонһооччутун быһыытынан ааһыллар.

Л. УВАРОВСКАЯ

Спорт — дьулуур, спорт — тулуур

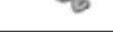
Муус устар 22-25 күннэригэр Тульская уобалас Алексин куоратыгар инбэлииттэр ортолоругар пауэрлифтингэ Россия чемпионата буолан ааста. Бу күрэхтэһиигэ 75 кг диэри

АМЕРИКАҒА — КҮРЭХТЭҔЭ

ыйааһынна Намтан Иван Халдеев бастакы миэстэни ылан, пауэрлифтингэ Россия маастарын нуорматын толордо. Итиннэ Россия хамаандатыгар киирэн, от ыйыгар Америка Орlando куоратыгар буолар аан дойду чемпионатыгар кыттар чизһи сүкпүтүнэн эвэрдэбитин тизэрдэххэһийин!

Ыам ыйын 2 күнүгэр Ханалас улууһун Покровскай куоратыгар «Эркэни хочотун» бириһигэр традиционнай республиканскай сүүрүүгэ күрэхтэһии буолан

Оонһууларга диэри — 50 КҮН

ааста. Бу күрэхтэһиигэ Намтан түөрт сүүрүкпүт баран кыттан түөрт мэтээли ағаллылар. Спорт ветерана, чэпчэки атлетикаҕа спорт маастара Ион Васильев (Модут) 65 саастырттан үөһэ 5 км 2-с миэстэ буолла; 45 саастырттан үөһэ Иванов Роман (Хатырык) 10 кг 2-с миэстэҕэ табыста; 60 кг үөһэ саастаахтарга спорт ветерана Светлана Винокурова (Хатырык) 3 км 2-с миэстэни ылла; — ыччаттар ортолоругар Хатырык оскуолатын үөрэнээччигэ Настя Сивцева 5 км 2-с миэстэни ылан үөрдөкөтө. Быйы атахтаахтарбытыгар кэлэр күрэхтэргэ өссө үрдүк ситиһиэлэри бағара хаалыаххайын!

И. УВАРОВСКАЯ

Тыа сиригэр — дохуоттаах үлэни

Соторутааҕыта улууспут бааһынай хаһаайыстыбаларын баһылыктара уонна кооперативтар салайааччыларыра мустан

БААҤЫНАЙДАРЫН ИТЭБЭЛИН ЫЛЛА

тыа хаһаайыстыбатын сайыннарыты туһунан сүбэ мунньах ыһтыллар.

Бу мунньахха Саха республикатын бааһынай хаһаайыстыбаларын уонна кооперативтар ассоциацияларын толорор директор Валерий Николаевич Ефремов, СР тыатын хаһаайыстыбатын министерствотун департаментын сүрүннүүр специалиһа Зарема Романовна Бочкарева, «Нам улууһун ТХУ» МКТ салайааччыта И.И. Федоров уонна специалистар кыттыыны ыһтылар. Улууспут хаһаайыстыбаларын ассоциациятын председателэ Екатерина Ивановна Стручкова ыһтыллыбыт үлэлэр тустарынан отчуоту онордо.

Куораттан кэлбит салайааччылар бааһынай интэриэһин туруулаһыга барар үлэлэр, федеральнай, региональной программаларга киирсэн хаһаайыстыбалар материал-

най-техническэй сэбилэниилэрин бөһөрөтүү, «Россельхозбанк» кредити биэриитин саҥа көрүнгөһүн тустарынан быһаарыылары, сүбэлэри биэрдиһэр.

Бу мунньахха бастын

үлэлээх хаһаайыстыбалар салайааччыларыгар: Г.Г. Уваровскайга («Шмидт» б/х баһылыга) «СР тыатын хаһаайыстыбатын туйгуна» бөлиэни, М.П. Сивцевкэ («Дьулус-97» б/х баһ.) РФ ТХМ Махтал суругун, «Тускул» ГУП, Саха сүөһүтүн генфондун Таастаахтаагы филиалын сэбиэдиссэйигэр О.А. Аргуноваҕа, «Дохсон» б/х баһылыгар Е.Е. Бурнашевка, «Кулада» б/х баһылыгар Р.Г. Лукинга СР ТХМ Бочуотунай грамоталарын туттардылар.

Отчуоту дьүүлэһии, информациялары исти кэнниттэн улуустаагы ассоциация сэбиэтин саҥа састааба талылынна. Мунньахтааччылар бары биэр санаанан ассоциацияларын сэбиэтин председателинэн Екатерина Ивановна Стручкованы хаалларарга уонна хомуллар усунуостан хамнастырыга диэн уураах ылыннылар.

И. ИВАНОВ

Сокуону билиэххэ, тутуһоохха уонна туһаныахха

Ыам ыйын 3 күнүгэр улуус прокурора Д.В. Прокопьев ыксаллаах быһыыга-майгыга, чуолаан ойуур баһаарын, халаан уутун уонна кус көнүлүн кэмизэр

үлэлэхэр тэрилтэлэр салайааччыларын мунньан кэпсэттэ. Сүрүн кэпсэтии булт сезона аһыллыбытынан тыаҕа тахсар дьонно сэрэтэр үлэни ыһтыы буолла. СР булт хаһаайыстыбатын департаментын сүрүннүүр специалиһа, Нам улууһугар госохотинспектор С.И. Эверстов кустуу барар дьонно лицензия биэрэр. Лицензия ылар дьон

БУРУЙ АРЫЙЫҤА ОБЩЕСТВЕННОЙ СЭБИЭТ КӨМӨТӨ

ааттара, массыналарын маарката, нүөмэрэ, барар сирдэрэ анал сурунаалга суруллар. Манньк сурунаал лесхозка эмизэ толоруллар.

Булт сезонун кэмизгэр постар үлэлэһтэрэ, рейдлэр биэрэр буолуохтара. Сүрүн кыһалданан уматык тиийбэт буолар. Мунньах кыттыһаахтара баһаартан сэрэхтээх буолууга сүрүн эппитинэһи нэһиликтэр баһылыктара сүгэллэрин, онон кинилэр өттүлэригэр үгүс үлэ күүтүллэрин бэлиэтээтилэр. Онон тыаҕа тахсааччылары элбэхтик бэрэбиэркэлиэхтэрэ, хонтуруоллуохтара, сэрэтэр үлэни ыһтыахтара.

* * *

Ыксаллаах быһыы-майгы кэмизгэр бары туһааннаах тэрилтэлэр биэргэ үлэлээһиннэрин туһунан боппурус ис дьыала отделын начальнигы э.т. Н.А. Эверстов таһымыгар, ис дьыала отделын иһинэн тэриллибит общественной сэбиэт кыттыһаах мунньахха дьүүлэһилиннэ. Общественнай сэбиэт председателэ С.И. Тоскин бултуттары, сири бас билээччилэри барыларын учуокка ылан инструктаж ыһтыга уонна бултуттары, сирдээх дьону оттуур сирдэрин ойуур уотуттан харыстырыга эбээһинэстииргэ диэн иһитиннэрдэ. Үлэ көдүүстээх буоларын туһуттан нэһиликтэргэ мобильнай бөлөхтөрү тэрийэн кинилэр сэрэтэр, өйдөтөр үлэни ыһтыахтара. Пост үлэтигэр, рейдлээһингэ нэһиликтэр баһылыктара көмө оноруохтаахтар.

Ыам ыйын 8-9 күннэригэр кыраныссаса, улуус иһигэр постар тэриллэн үлэлэһтэрэ. Бу постарга полиция сотрудииктара, тустаах айылҕаны харыстыыр тэрилтэлэр үлэһиттэрэ о.д.а. кириэхтэрэ. Ойуур баһаарын таһаарыт дьону буларга, мизэрэ тардарга олус уустугун ОГИН начальнига Н.А. Парников иһитиннэрдэ. Ол да буоллар, биэр эмит буруйдаагы булан эппиэккэ тардан, сууттаан, хаһыакка таһааран показательнай оноруохха диэн мунньах кыттыааччылары баһаардылар.

Мунньах биэр сүрүн боппуруоһунан холбоммут отделлары төттөрү араарыты туһунан ис дьыала министрэ В.В. Кошелев суругун дьүүлэһии буолла. Холобур, Намы Горнайы кытта холбообуттара көдүүһэ суох. Практика көрдөрбүтүнэн икки улуус территорията улахана, суол суоҕа, начальни барарыгар-кэлэригэр эрэйдээҕэ үлэбэ мэхэйдэри үскэтэринэн мунньах кыттыһаахтара уонна общественной сэбиэт чилиэннэрэ биэр санаанан Намы Горнайтан араарарга министр киллэрбит этитин өйүүллэрин биллэрдилэр.

Общественнай сэбиэт чилиэннэрэ полиция сотрудииктары кытта нэһилиэнньэ интэриэһин көмүскүүллэригэр көдүүстээгин учуоттаан нэһилиэнньэ буруйу арыһыга көмөлөһөрө наадатын ыйдылар. Участковайдар салайааччылары М.М. Кокарев буруйу арыһыга нэһилиэнньэ кыттыыта мөлтөбүн, билэ-билэ тугу да эппэтэрин иһитиннэрдэ. Полицияҕа биэр төһүү күүһүнэн ДНД буолар. Ол ээрэри, улууска икки эрэ нэһилиэккэ — Үөдөйгэ, Аппааныга ДНД тэриллэн үлэлиир. Атын нэһиликтэр ДНД-ны тэрийэргэ үлэлэспэттэр. Буруйу оноруу былырынгы сылы кытта тэҥнээтэххэ икки төгүл улаапыт. Нам селотугар 27 иһэр-аһыыр ыал баар. Усулдуобунайдык сууттаммыт киһи ахсаана 118. Общественнай сэбиэт чилиэннэрэ буруйу арыһыга нэһилиэнньэ көмөтүн туһанарга, полиция үлэтигэр күүс-көмө буоларга диэн быһаардылар.

В. РЫКУНОВА

Үөрэх эйгэтигэр

Ыам ыйын 28 күнүттэн бэс ыйын 21 күнүгэр дылы биэр кэлим эксээмэни туттарыы саҕаланар. Орто оскуоланы урукку бүтэрбиттэр бары быһыл оскуоланы бүтэрээччилэри кытта холбуу тутарсыахтара. Кинилэргэ бу эксээмэннэр үөрэххэ кири эксээмэни курдук буолар. Убаастанар биричиннэн сүрүн түһүмэххэ туттарсыахтаахтар (армянтан саҥа кэлбиттэр, экзамен кэмизгэр ыалдьан балыһаҕа сыһыттар уо.д.а. биричиннэлэхтэр), алын сүһүөх профессиональной уонна орто анал үөрэх кыһаларын бүтэрээччилэр үһүс түһүмэххэ от ыйыгар кытталлар. 14 предмеккэ эбии саха тыла уонна литература-та биэр кэлим эксээмэнгэ киридэ.

Быйыл аан бастаан Россия үөрэҕин уонна наукатын министрэистибэтэ үөрэххэ уонна наука эйгэтигэр кэтээн көрөр сулуспата булгуччулаах нуучча тылын уонна математика предметтарыгар саамай алын кэрдиис баалларын иһитиннэрдэ: нуучча тылыгар-36, математикаҕа-24. Омук тылыгар «говорение» быйыл суох буолар. Быйылгыттан эксээмэни тутар хамыйһыйалар БКЭ түмүгүн туһунан сибидитилистибэни көрдөөбөттөр, бэйэлэр интернетын сибидитилистибэ федеральнай базатыгар киирэн бэрэбиэркэлиэхтэрэ.

Бүгүн Россиятаагы олимпиада кыайыһаахтара докуменнарын льготоҕа олобуран биэр эрэ үрдүк үөрэх кыһатыгар биэр эрэллэр көҕүллэнэр, атын үөрэх кыһатыгар докумуоннарын уопсай ирдэбилинен биэриэхтэрин сөп. Нуучча тылын уонна математика эксээмэни кэнниттэн 6, онтон атын предметтар 4 хонук иһинэн «С» соруудахтара бэрэби-

В области образования

Интернет-олимпиада взяла свой старт с 2007 года, автором является учитель черчения Намской улусной гимназии им. Н.С.Охлопкова, заместитель директора по информационным технологиям, победитель республиканского, участник финала всероссийского конкурсов «Учитель года-2009» отличник образования Республики Саха (Якутия) Александр Валерьевич Новгородов.

В олимпиаде могут принять участие все желающие — учащиеся 7-11 классов общеобразовательных школ республики. Олимпиада проводится в 2 тура. Первый тур — дистанционный. Второй тур — очный.

Одним из организаторов является Намский педагогический колледж технологии и дизайна им. Ильи Егоровича Винокурова — кузница учителей изо и черчения нашей республики. Преподаватели черчения колледжа являются членами жюри. По итогам олимпиады победители очного тура — ученики 9, 11 классов, получают сертификаты о зачислении на первый курс колледжа.

За 6 лет в олимпиаде приняли участие около 700 обучающихся из 24-х районов нашей Республики Саха. В этом году на участие в олимпиаде заявки подали 207 учащихся 38 школ из 16 районов нашей республики. И 10-11 апреля этого года на базе ФМФ «Ленский край» собрались 40 участников второго тура VI Ре-

Ким да умнуллубат, туох да умнуллубат

Аҕа дойду сэриитигэр хорсуннук охсуспут, биһиги олохтут туһугар тыһыннарын кэрэйбэтэх буйуттарбыт сырдык кэриэстэригэр анаан ыам ыйын 7 күнүгэр Граф Бизэргэр, Кыһыл Дэриэбинэ уонна Аппааны нэһиликтэригэр ыччат уонна спорт отдела, итиэннэ Хатын Арыы нэһилиэк дьаһалтата «Сүгүрүйэбит, киэн туттабыт, махтанабыт» девизтээх үтүө үгэскэ кубулуйбут «Кэриэстэбил уотун» тэрийэн ыһтылар. Бу тэрээһин сүрүн сыала — сорууга: ыччаты биһиги, билинги олохтут туһугар хааннарын тохпунт

ЭКЗАМЕН ЧУГАҤААТА

эркэлэнэн Москваҕа федеральной тестирование киинигэр хайаан да ыһтыллыахтаахтар.

Эксээмэн буолар миэстэтигэр общественной кэтээн көрөөччүлэр балаһанньаны тутуһан үлэлиэхтээхтэр. Быйылгы уратыта диэн хас биердии 15-тии киһилээх аудитория аайы биердии общественной кэтээн көрөөччү баар буолара ирдэнэр уонна кинилэр конфликтнай комиссия үлэтигэр кыттыыны ыһахтарын сөп.

Эксээмэн тутар пуунга мобилнай уонна да атын сибээс тэриллэринэн туттуу булгуччу буоллар. Маны кэспиттэр эксээмэнгэ таһаарыллаллар уонна административнай эппиэтинэскэ тардыллар. Бу этиллибит балаһанньаны тутуспатахтар иккис түһүмэх ыһтыллар эксээмэнгэ кирибэттэр.

Хас биердии ЖКМ (КИМ - контрольно-измерительные материалы) кистэлэнгээх докуменнар ахсааннарыгар киирсэр. Эксээмэн туттарааччы эксээмэни ыһтыыга уонна туруоруллубут баалга сөпсөспөт түбэлтэтигэр, конфликтнай хамыйһыйага апелляция оноруон сөп. Манна бириэмэнэн эмиэ хааччахтаах. Эксээмэн ыһтыытыгар сөпсөспөт туһунан сайабылланна ол күн эксээмэн тутар пуунтан тахсыбакка эрэ бириллиэхтээх. Оттон эксээмэни сыаналааһынга сөпсөспөт буоллаахха, апелляция сайабылланьыага республикаҕа эксээмэн түмүгэ кэлбитин кэннэ, икки үлэ күнүн иһигэр бириллиэхтээх. Ол сайабылланьыа түөрт үлэ күнүн иһигэр көрүллүөхтээх уонна икки календарнай күн иһинэн обработкаланан федеральной тестирование киинигэр ыһтыллыахтаах. Биһиги улууспутугар 2012

сылга 305 үөрэнээччи оскуоланы бүтэрээри сылдьар. Улуус үрдүнэн 10 эксээмэн тутар пуун оскуолаларга тэриллэн үлэлиэҕэ, ол курдук: Нам №1 орто оскуолатыгар, 1 Хомустаах орто оскуолатыгар, Хамафаттатаагы саха-французской лицейигар, Хатын Арыы орто оскуолатыгар, Хатырык орто оскуолатыгар уонна үөрэхтээһин киинигэр. Ону таһынан, ыраах таһаан сытар оскуолаларга эксээмэн тутар пууннар 2 Хомустаах, Көбөкөн, Арбын, Салбан орто оскуолаларыгар үлэлиэхтэрэ. Бу оскуолаларга эксээмэн матырыйааллар интернетын тирдирдиллэллэр уонна эксээмэн буолар күнүгэр анал пароль бэриллэн, бэчээттэнэн экзамен туттарааччыга бэриллэр. Эксээмэн кэнниттэн үлэлэммит үлэ эмиз интернетын Дьокуускайга төттөрү барар. Манна сүрүн көрдөбүл ыһтыытын тургун интернег, аныгылыы анал оборудование, төлөпүнүнэн сибээс, электроэнергия уонна видео кэтээн көрүү оборудованиелара наадалар.

Быйылгы үөрэх сылыгар оскуоланы бүтэрээччилэр ордук общественнаыны-40%, биологияны-30%, физиканы- 25% таллылар. 110 организатор, 22 общественнай кэтээн көрөөччү анал балаһанньаны үөрэтэн аккредитацияны аастылар. БКЭ туһунан интириэһиригэр боппуруостаргытын EGESakha.ru сайтка киирэн билсэххитин сөп. Биэр кэлим эксээмэни туттарааччыларга үрдүк көрдөрүүнү, ситиһини баһарабыт.

И.П. СТЕПАНОВА, үөрэх управлениетын кылаабынай специалиһа

ИНТЕРНЕТ-ОЛИМПИАДА ПО ЧЕРЧЕНИЮ

субликанской интернет-олимпиады по черчению — достойнейшие представители из Мегино-Кангаласского, Нюрбинского, Горного, Верхневилловского, Томпонского, Кобяйского, Хангаласского, Сунтарского, Таттинского и Намского улусов. Вместе со своими учащимися были приглашены и их учителя. Во время олимпиады им был проведен методический семинар преподавателями НПК технологии и дизайна им. И.Е. Винокурова.

Победители и призеры олимпиады получили дипломы, медали, кубки и ценные призы от организаторов олимпиады, официального партнера «АСКОН» г. Санкт-Петербург — правообладателя программного обеспечения «КОМПАС 3D LT», главного спонсора — магазина «Электра» ИП «Винокурова В.Ю.». Все 9 учащихя 9-х классов получили сертификаты о принятии их на первый курс педагогического колледжа на новый учебный год. Новизной интернет-олимпиады 2012 г. стала первая олимпиада среди учителей черчения. Победителем стал учитель черчения Нижне-Бестяхской СОШ №2 Мегино-Кангаласского улуса Шестаков П.П. — выпускник Намского педагогического колледжа. Победителю вручена именная премия педагогической династии семьи Местниковых памяти отличника

образования РС (Я) преподавателя черчения Аиты Федоровны Местниковой. Отлично отметить, что на второй тур прошли 4 его ученика из них 2 победителя и 2 призера. Из Намского улуса на второй тур приглашены два учащихся Бетюнской СОШ (учитель Ф.С. Стручков) — Бочкарева Людэ среди 7 классов — 3 место, Эверстов Спиридон среди 10-11 классов — 2 место. Поздравляем ребят и Федота Семеновича с отличным выступлением!

От имени организаторов олимпиады выражаем глубокоую признательность физико-математическому форуму «Ленский край» (ген. дир. Миронова А.Н.), администрации Намского подколледжа технологи и дизайна (дир. Ядрева Е.В.) за поддержку в организации проведения олимпиады. Выражаем большую благодарность за предоставление ценных призов для победителей олимпиады официальному партнеру Олимпиады компании «АСКОН» (г.Санкт-Петербург) и Валентине Юрьевне, Ивану Никифоровичу Винокуровым (м-н «Электра»). Желаем вам здоровья, успехов и новых высот!

В.В. СОКОЛЬНИКОВА, руководитель кафедры учителей математики, информатики, физики и черчения НУТ

КЭРИЭСТЭБИЛ УОТ СУОЛТАТА

саллаат буйуттары ыһтыктыыр, холобур оностоллорун ситиһии буолар.

67 сыл анараа өттүгэр фашистар сэриитигэ суох тоҕо ааннаан кирибиттэригэр дойдубут иһин хорсуннук охсуспут саллааттар, тыһыла үлэлиэхтэригэр туһунан үс нэһилиэк ветераннарын сэбиэтин бэрэссэдээтэллэрэ, баһылык Ю.И. Слепцов у.д.а. ахтан-санаан аастылар. Бу киэһэ оҕолор уонна ыччат «Ким да умнуллубат, туох да умнуллубат» диэн махтал санаалаах чүмэчи уматан өйдөбүннүк пааматынныктарга уурдулар. Дьынэ, тэрээһин билинги

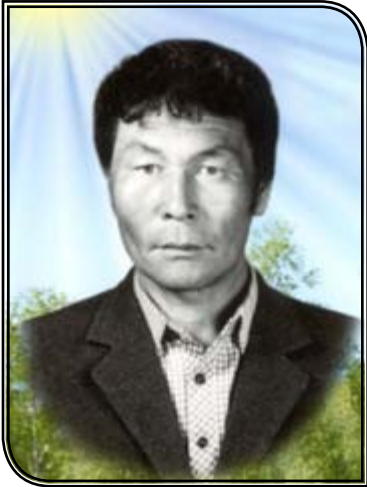
олоххо оруола улахан. Сыл — хонук түргэнник ааһар, бириэмэ барытын сайыыр, умуннарар. Ону кытта сэрии алдьархайдаах аччык, уот кэмнэрин кэлэр көлүөнэ сыаналаабаһа, ахсарбат буолара кутталлаах. Кэнэбэски көлүөнэ эбээлэригэр, эһээлэригэр хорсун быһыылары — майгыларын, дойдуларыгар таптааларын холобур онустуу тустаахпыт. Кинилэр төрөөбүт дойдуларыгар таптаалара күүһэ бэрт буолан, биһиги орто дойду сылаас күннээгин, күөх оттообун билэбит.

Нина ЯКОВЛЕВА, Хатын Арыы

Күннэтэ көрөр дьоммут

Хайа баҕарар үйэ, ааспыт кэм бэйэтэ бастың, хоһуун, биһирэнэр дьоннордоох буолар. Дьэ, ол да иһин дьон-сэргэ: «Мин бэйэм

кэмим оҕото этим», — диир этэн эрдэбэ. Кырдыга да оннук, олохтук да уларыйара-тэлэрийэрэ, тун-тан түһэрэ түргэнэ сүрдээх. «Норуот былааһа» диир ааттыыр олохтук уларыйыта ыраатта. Билинни салалта туохха-туохха тиердизин киһи сатаан өйдөөбөт. Кыра-хара киһи ыччатты иитэригэр ыарыҕратыта үксээн иһэр курдук.

Норуотунан ааттанар дьон ити уларыйылар «сиэртибэлэрэ» буолан, үөһэттэн кэлэр сорудахтары тук курдук, үлэни чэпчэки, ырахан диир араарбакка улгумнук толорон иһэллэрэ. Кинилэр

Призвание — учитель

Для каждого родителя первое сентября тревожный и радостный день. Кому они поручат своих детей, которые начнут свое путешествие по стране знаний?

Намскую улусную гимназию родители выбирают не только потому, что она школа нового типа и престижная, а потому что здесь работает опытный высококвалифицированный педагогический коллектив со сложившейся традицией. В гимназии уделяется большое внимание духовно-

РАЗУМНОГО СЕЯТЕЛЬ ВЕЧНЫЙ...

нравственному и эстетическому воспитанию учащихся. Сколько любви, сил, доброты, знаний, упорного труда потребовалось, чтобы за годы своей деятельности дать прочные, глубокие знания сотням учеников.

Одна из таких учителей Надежда Георгиевна Колесова работает в школе 31 год сразу после окончания Якутского государственного университета. Сегодня это опытный, хорошо знающий своё дело учитель. Свою педагогическую деятельность она направляет на выполнение важнейшей цели исторического образования — обеспечить средствами предмета воспитание гражданина и патриота отечества, ценностно ориентированной личности, обладающей нравственными качествами, способной к самореализации в условиях современной действительности.

В преподавании предмета Надежда Георгиевна использует элементы современных педагогических технологий, проблемного обучения, что позволяет формировать устойчивый интерес к предмету, способность к анализу, творческому мышлению, саморазвитию и что позволяет стимулировать познавательную деятельность учащихся, достигая поставленных целей.

Практически на каждом уроке учитель предлагает работу с различными историческими документами. Это заставляет учащихся размышлять, анализировать, делать выводы, что в конечном итоге способствует развитию познавательной активности учащихся.

Надежда Георгиевна — очень увлечённый, хорошо знающий свой предмет педагог. Свою любовь к истории Надежда Георгиевна смогла передать ученикам. Вместе с учащимися она ведёт научно-исследовательскую ра-

боту. Учащиеся под руководством учителя пишут творческие работы о замечательных людях села, составляют родословные своих семей, изучают историю села, организуют встречи с ветеранами войны и труда. Николаева Гая ездил с докладом в Корею, Дьяконова Айта, Софронова Айта приняли участие на республиканском конкурсе о профессии учителя, Винокурова Алена, Касьянов Артем с докладами по истории выступали на Аммосовских чтениях.

Каин Прокопьевич ыам ыйын 17 күнүгэр 1937 сыллаахха 1 Хомустаах нэһилиэгэр колхозтаах бааһынай кэргэнгэ төрөөбүтэ. Аҕата Прокопий Петрович колхоз араас үлэтигэр үлэлээбит. Кини колхоз бастың ууһа эбит. Ийэтэ Ольга Николаевна эр киһи үлэтин барытын толорбут. Ол курдук, кини от охсуутугар, тийэ-ийитигэр, бурдук быһыытыгар, мас бэлэмнээһинигэр үлэлээбит. Турук үлэһит диир ыанньыктыынан үлэлэппэккэлэр наар тас үлээ сырытыннарбыттар. 1942 с. үлэ сезонугар кини нуорматын 150-180%-на дылы толорбут. Сыл ахсын 500-600 үлэ күнүн аахар эбит. 1931 сылтан саҕалаан хас да сыл ударниктаабыт, 9 төгүл харчынан-натуранан биризмий ылбыт. Кини сыралаах үлэтэ сыаналанан «1941-45 сс. Аҕа дойду сэриитигэр килбиэннээх үлэтин иһин» диир мэтээлинэн наҕараадаламмыт.

Каин 3 саастааҕар аҕата сэриигэ барбыт уонна онтон төннүбэтэх. Онон тулайах оҕо ийэтигэр илии-атах үлэтигэр көмөлөһөн улаатар. Уончалаах оҕо үөрэҕин быһыыгар колхоз араас үлэтигэр-хамнаһыгар эриллэр-мускуллар.

Каин Прокопьевич бэйэтин саастыылаахтарын кытта тэнгэ сэрии кэминээҕи, кэннинээҕи аас-туор, тыйыс олоҕу этинэн-хаанынан билэн оскуоланы 1954 с. бүтэрэр. Кинилиин биһиргэ үөрэнэн ити сыл оскуоланы бүтэрэн олох кизг аартыгар үктэммиттэр: Захарова Мария, Захарова Марфа, Иванова Варвара, Казанова Акулина, Кривошапкина Елизавета, Мордосов Валентин, Овчинникова Людмила, Ощепков Роман, Мордосова Валентина, Прокопьева Мария, Протопопов Андрей, Протопопов Наум, Протопопов Петр, Спиридонова Анна, Степанов Николай, Ушницкая Мария, Шарапов Егор, Ядрев Иван.

Каин Прокопьевич оҕо эрдэбиттэн техникаҕа олус сымтаас буолан, тракторист идэтин ылан талааннаах механизатор буолбута. Кини Үөдэйинэн, Хомустааҕынан, Никольскайынан, Партизаньанан сир хорутуутугар, паардааныгар, бааһыналары кэнэтигэ, бүтэйдээһингэ, сааскы ыйыларга күн тахсыарыттан күн кириэр дылы сылдыра, сороҕотугар түүннэри да үлэлииллэрэ. Каин Прокопьевич өр кэмгэ СК-3, СК-5 (2 барабаннаах) комбайыннарга, кэлин «Сибиряк» дииргэ үлэлээбитэ. Бааһыналары: «Дьяама», «Собуруу

развития детей большую роль оказывают родители.

Все, кого воспитала, кого учила в средней школе №1 и гимназии Надежда Георгиевна, прини- сят ползу Отечеству, трудятся в разных областях, став врачами, учителями, журналистами, историками, экономистами и просто хорошими людьми. Из гимназического выпуска 2007 года сейчас стали специалистами банковского дела Маркова Ася и Евстафьев Максим, работают учителями в Амге, на Севере, в Намцах Соловьева Айны Куо, Сивцев Дима,

Григорьев Саша, Назарова Арида, специалист казначейства — Никонова Надя, двое юношей служат в армии, остальные получают образование в СВФУ и вузах страны.

Многие годы Надежда Георгиевна ставила оценки своим ученикам. Пришло время — и жизнь выставляла их ей самой за доброе сердце, за ясный ум, и возраст здесь совсем не помеха. За многолетний безупречный труд награждена Почетными грамотами, заслужила звания: отличник образования РС (Я), Почетный работник общего образования РФ.

Совсем недавно раскрылся спортивный талант учителя: на соревнованиях по настольному теннису между кафедрами она заняла почетное третье место.

Надежда Георгиевна — это ищущий, неутомимый человек с сильным характером и в то же время — любящая нежная мама двух девушек, добрая бабушка и прабабушка, радушная хозяйка гостеприимного дома.

13 мая Колесова Надежда Георгиевна отменила свой юбилей. От всей души поздравляем коллегу с днем рождения и желаем творческого долголетия, крепкого здоровья, семейного благополучия:

*Дорогой учитель, с Днем рождения!
Поздравляем сегодня мы Вас.
Пусть несет работа наслаждение,
И улыбкой встретит каждый класс.
Радости желаем, счастья и здоровья,
Успехов в благородном труде.
Детей послушных, родителей внимательных,
Коллег понимающих — всегда и везде.*

С.В. КИРИЛЛИНА,
председатель профкома гимназии
(Печатается на платной основе)

алаас», «Полищенко», «Киэн хонуу», «Хаамах», «Хаптай», «Балбаара», «Бөрөлөөх» уо.да. Күннэ иккилии улахан бааһына сизмэтин быстаран бүтэрэллэрэ. Өрүү массыналары баттаһан, ситиһэн тийэбэт гына сизмэ бөҕөнү быстараллара. Ол курдук, 1962 с. «Полищенко» диир 70 гектардаах бааһынаттан 1 гектартан ортотунан 20-тэн тахсалы центнер көмүс туораҕы үүннэрэн быспытара. Ыспыт бааһыналарыттан 1500 т сизмэни хомуйбуттара. Колхозка үлэлиир сылларыгар өрүү махтаһ суруктарынан бэлиэтэнэрэ, «Бочуот дуоскатыгар» таһаарыллара.

Каин Прокопьевич 1972 сылтан А.Н. Парников салайааччылаах оҕурут биригээдэтигэр чилиэнинэн үлэлээбитэ. Манна трактористтаабыта, дизелистээбитэ. Оҕуруоччуттар сыл ахсын бааһыналарын өссө дьаныһан оҕостоллор. Хара буор, ноһуом бөҕөнү таһаллар, парниктары оҕорон рассада бөҕөнү үүннэрэллэр, таһаллар, олордоллор. Бу мээне үлэлэр буолбатахтар. Сүрдээх эрдээх, сылаалаах, көлөһүн тохтуулаах үлэһэн буолаллар. Кыһамньылаах, дуьлурдаах, хоһуун үлэһиттэр хара көлөһүннэрэ таах тохтубатаҕа. Ол курдук: 1972 с. хаппыстаны 1 гектардан 400 с ылан республикаҕа үһүс миэстэни ылбыттара; 1978 с. оҕурут аһыгар былааннарын 390 т 600 т хомуйан 169% толорбуттара, 1979 с. — 129%, 1980 с. — 102%, 1981 с. — 600 т оннугар 675 т оҕороллор, 1982 с. — 530 т — 700 т

оҕороллор, 1983 с. — хаппыстаны 15 гааттан 500 т, моркубу 22 гааттан 350 т, оҕурсуну 2000 кв.м 35-39 т ылааллар.

Коллектив бу сыралаах үлэтин түмүгүнэн, звеноводтара, бэртээхэй, талааннаах салайааччы Алексей Николаевич Парников «Үлэ Кыһыл Знамята», «Норуоттар доҕордохуулар» уордунан кавалердара буолар. 1984-1992 сс. Каин Прокопьевич Мордосов Валентин Гаврильевичтын фермалары абырахтааһынга, сайылыктары, баанньыгы, күрүөлэри тутууга, от-мас бэлэмигэр, ол быһыыгар пилорамаҕа үтүө суобастаахтык үлэлээбиттэрэ.

1992 сылтан 1999 с. диири кини «Күөнэх» б/х үлэлиир. 1999 сылтан кэргэнинэн М.В. Оконешникованын «Эгдээт» б/х тэринэн үлэлииллэр. Хаһаайстыба сүүрүн хайысхата ынах сүөһүнү иитии уонна оҕурут аһын олордду. Сыл аһы 10-17 т үтүгү, 900 кг эти тутталлар. Хаһаайстыба үлэтэ туруктаах буолуутугар Каин Прокопьевич оруола сүүдү.

Каин Прокопьевич тапталлаах кэргэнинэн, олоһун эрэллээх доҕорунан Марфа Васильевна-ын үс бухатыыр уолу улаатыннардылар. Улахан уола Оконешников Семен Каинович Таастаах биер түб-бас ыала, икки оҕоолох. (Уоллара Саша ХИФУ 3-с курсун студена, кыыстара Долгуяна Нерюнгрига экономист идэтигэр үөрэнэ сылдыра). Каиннар иккис уоллара Эдгар идэтинэн ювелир. Үһүс уоллара Эдуард «Эгдээт» б/х туттаах үлэһитэ, тракторист.

И. ИВАНОВ
(Төлөбүрдээх төрүөккэ бэчээттэнэр)

ЫҤЫРЭХ ТЫПТАР

Күндү ийэбитин, эбээбитин ПЕТРОВА СВЕТЛАНА ФЕДОРОВНАНЫ 60 сааскын туолбут үбүлүөйдээх кэрэ-бэлиэ күнүнүнэн иитиик-истиниһин ис сүрэхтигиттэн эвэрдэлиибит!

Баҕарыт, киһи саамай баайын — чэгийэн-чэбдик доруобуйаны. Чу-гас дьонун, оҕорун, сизнэрин истин тапталларыгар бизнээн өссө да уһуннук, дьоллоохтук олоҕу диир истин санаабытын этэбит. Күндү убаастыыр ийэбитигэр аламай күн сылааһын, сырдыгын, үтүөтүн-кэрэтин аныбыт.

Эвэрдэни кытта уолун Афанасий, кийитин Галина, Яна, сизнэрин, балтын Мария

Күндүтүк саныыр киһибитин ПЕТРОВА СВЕТЛАНА ФЕДОРОВНАНЫ өрөгөйдөөх үбүлүөйүнүн истиник эвэрдэлиибит!

Баҕарыт күн сиригэр баар бары үчүгэйи, кэрэни, үһүн дьоллоох олоҕу. Олоҕун өрүү сырдыгынан сыдыаайдын. Чугас дьонун сылаах тапталларынан кынаттанан мэлдьи үөрэ-көтө сырыт. Алгыспыт үтүөтэ, санаабыт саргыта Эйиэхэ тийиэхтин!

Эвэрдэни кытта Салбантан сааһын Вера Николаевна Полищикова, Протопоповтар, Николаевтар, Охлопковтар, Полищиковтар

Дорогую и уважаемую коллегу, учителя истории Намской улусной гимназии им. Н.С.Охлопкова НАДЕЖДУ ГЕОРГИЕВНУ КОЛЕСОВУ, Отличника образования РС (Я), Почетного работника общего образования РФ от всей души поздравляем с юбилеем!

Вы — талантливый педагог, любящий и глубоко знающий свой предмет, замечательный учитель, учитель определивший путь многих учащихся в выборе профессии, ведь они прошли через ваши заботливые руки. Вы вложили немало знаний, душевных сил, терпения, посвятив свою жизнь благородному делу воспитания юного поколения. Мы ценим Вас за ваше трудолюбие, ответственность, профессионализм.

Желаем Вам крепкого здоровья, творческого вдохновения, любознательных учеников. Своим мастерством и желанием стремиться к новому Вы зажигаете сердца учеников, пусть улыбки и радость детей — награда за ваш благородный труд сопровождает Вас на вашем пути!

Учителя кафедры естественно-общественных наук Намской улусной гимназии им. Н.С.Охлопкова

Нашу любимую классную руководительницу, учителя истории Намской улусной гимназии, отличника образования РС(Я), почетного работника общего образования Российской Федерации КОЛЕСОВУ НАДЕЖДУ ГЕОРГИЕВНУ от всей души поздравляем с днем рождения!

Мы бесконечно благодарны за ваш труд, терпение, доброту и отзывчивость. Восхищаемся высоким профессионализмом, ценим ваши истинные человеческие качества.

Уважаемая Надежда Георгиевна, желаем доброго здоровья, успехов в работе, счастья и благополучия Вам и вашему родным и близким. Мы вас очень любим.

Учащиеся 8 «б» кл. НУТ, родители

*Дорогая КОЛЕСОВА НАДЕЖДА ГЕОРГИЕВНА!
Поздравляем Вас с Юбилеем!
Желаем, чтобы удавалось
В реальность планы воплощать,
Чтоб все, что хочется, сбылось,*

*Легко и интересно жить!
Мечты заветной, цели ясной,
Любви, заботы и тепла,
Не забывать, что жизнь пре-
красна,
Здоровья, счастья и добра!
Выпускники 2006 г. ваш 11 «б» класс*

Саха-француз лицейин коллектива, лицей делопроизводителин, убаастыыр киһибитин ЖИРКОВА ТАТЬЯНА НИКОЛАЕВНАНЫ үйэ анардаах үбүлүөйүнүн истиник эвэрдэлиибит!

Эн лицей тэриллээбиттэн үтүө суобастаахтык кыһаллан, ардыгар өрөбүлү да аахсыбакка араас таһымнаах докумуоннары ситэрэн, толорон лицей үгүс ситиһиһилэрин оҕорсон кэллиң. Биһиги Эйигинэн кизн туттабыт, эрэнэбит. Бу дьоро, кэрэ-бэлиэ күнгүр сааскылыгы ыраас халлааны, оҕолорун, сизнэрин үөрүүлэрэ Эйиэхэ бары үчүгэйи эрэ аҕаларыгар баҕарыт.

Эвэрдэни кытта саха-француз лицейин коллектива

КЭРИЭСТЭБИЛ

Күн сирин көрдөрбүт тапталлаах истинг-ийирэх ийэбит, эбээбит, хос эбээбит, Таатта улууһунан төрүттээх Нам улуунун БТык киһитэ, тыыл уонна үлэ ветерана Турнина Анастасия Егоровна уунун, ыарахан ыарыһыттан күн сириттэн барбыта ыйын 13 күнүгэр 40 хонуга туолла.

Анастасия Егоровна 1927 с. тохсунньу ыйын 22 к. төрөөбүтэ. Сэрии сылларыгар улахан дыону кытта тэнгэ Улуу Кыайыны туһугар үлэлээбитэ, ол түмүгэр тыыл ветерана үрдүк аатын ылбыта. Ийэбит 1944 с. Чөркөөх 7 кылаастаах оскуоланын бүтүрбүтэ. Чурапчытаагы педучилищени 1947 с. бүтүрэн Искра начальнай оскуолатыгар 3 сыл учууталлаабыта, 1 сыл сэбиэдиссайдэбитэ, ол кээнэ 7 сыл Түбэ начальнай оскуолатыгар сэбиэдиссайдэбитэ.

Уопсайа 40-тан тахса сыл учууталлаабыта. Ол иһин, Орто Халымаҥа начальнай кылаас учууталынан, Нам 1 № орто оскуолатыгар начальнай кылаас учууталынан, продленнай группа иитээччиһинэн, интернат сэбиэдиссайдэһинэн үлэлээбитэ.

1954 с. Түбэ олохтоорго Ильин Савва Прокопьевичка көргөн тахсан ыл буолбуттара. Биһиги төрөспүттүрбүт 3 оҕо тапталлаах ийэтэ, аҕата буолан, дыя кэргэн дьолун билэн иһэн, 1963 с. аҕабыт армияттан кэлэн ыарахан кыаҕын дьол кун сириттэн туораабыта. Ол кээнэ ийэбит оҕо добо хаалан барыбытын атаһыгыгар туруорбута. Эбээ, хос эбээ буолар дьолу билбитэ. Ийэбит дьон туһугар олорон, үлэлээн кэлбитэ. Анастасия Егоровна бастын общественик, коммунистическай партия чилиэнэ, бөриниилээх үлөһит, эппиэттинэстээх салайааччы, 8 төгүллээх депутат айыл.

Биһиги ийэбит айылдаттан бөриллибит талааннаах, олус бүгүрү, барытын сатыыр буолан араас билэни, этэрбэһи тигэрэ. Олорун тигэр күннэригэр диэри кинигэ, хаһыат, сурунаал ааҕан, дойду, улуус сонуннарын барытын билэ, сэргии олоҕорута. Ыарахан ыарыһыга да ыллардар санаатын түһүрбөт, кэрэни эрэ кэртэлэйир күндү ийэбит үйэ-саас туһура үтүө өйдөбүлэ, дыону ытыктыыр, дыонго ытыктатар, ыраас-сырдык санааны хаалларбытын бэлиэтэ — кинини элбэх киһи үтүөтүк махтана саныыр уонна убаастыыр, ону туоһулаан элбэх биһиргэ үлэлээбит коллегалара, үөрөнөөччүлэрэ, дьүөгэлэрэ, биһиргэ алтыспыт дьон, ыаллара тигэх суолугар аҕаарсыһа кэлбиттэрэ.

Тапталлаах ийэбит сырдык мөссүөнэ биһиэхэ өрүү сырдык сулус курдук араҕаччылы сылдыа. Биһиги дыя кэргэн кутурбанаах кэммитигэр үтүөнү санаан ийэбитин тигэх суолугар аҕаарсыбыт, сүбэ-ама, күүс-көмө, өйбүл буолбут аймах-билэ дьоммутугар: Екатерина, Павел Стручковтарга, Раиса, Дмитрий Ноговицыннарга, Лидия, Алексей Турниннарга уонна ийэбит биһиргэ төрөөбүт балта А.П. Гороховаҕа, Тааттаҕа көмүс уңуовун тутарбытыгар тирэх буолбут бырааппыт П.А. Турнинга, эдьийибитигэр П.И. Алексеевага, доҕотторбутугар, аймахтарбытыгар, биһиргэ үлэйир коллегаларбытыгар: 2 №-дээх профлиецкай салалтатыгар — директор А.Г. Новгородов, профком Мальцева М.И., ФБУЗ «Центр гигиены и эпидемиологии в РС(Я)» коллективыгар — салайааччы О.А. Ушкарева, профком Петрова Т.А., бу тэрилтэ Намнаагы филиалыгар — салайааччы А.А. Яковлева, профком В.С. Данилова, Намнаагы Роспотребнадзор коллективыгар, Намнаагы алын сүһүөх оскуола коллективыгар — директор Н.Г. Слепцова, профком С.В. Юшкова, улуус ветераннарын сэбиэтин председателигэр — Баишев Н.Н., Нам с. ветераннарын сэбиэтин председателигэр Колесов В.А. уонна чугас ыалыгыгар Людмила, Станислав Сивцевтэргэ барҕа махталбытын тиэрдэбит, бары үтүөнү-сырдыгы баҕарабыт.

Оҕолоро, сиэннэрэ, хос сиэннэрэ

Государственное бюджетное учреждение Республики Саха (Якутия) «Горно-геологический техникум» объявляет набор на 2012-2013 учебный год по следующим специальностям и профессиям:

Table with 5 columns: №, Код, Наименование, Срок обучения, Вступ. экзамены. Rows include Applied Geodesy, Land Surveying, Applied Informatics, and Welding.

Прием документов начинается с 01.06.2012 г. по 20.08.2012 г. по адресу: 1. 678720, Томпонский район, п. Хандыга, ул. Кычкина, д. 4.

Справки по тел. 8(41153) 42822, 8(41153) 43374 на сайте: www.ggt-khandyga.hut.ru

От «20» апреля 2012 г. № 18-Ф Об установлении предельного размера платы граждан за жилое помещение на 2012 год по МО «Хомустахский 1-й наслег»

На основании Федерального закона от 27.07.2010 г. №237-ФЗ «О внесении изменений в Жилищный кодекс Российской Федерации»... М.О. «Хомустахский 1-й наслег».

- 1. Установить размер платы граждан за жилое помещение согласно приложению №1; 2. Главному специалисту Лихановой А.А. руководствоваться настоящим распоряжением и принять к исполнению; 3. Настоящее распоряжение опубликовать в средствах массовой информации; 4. Контроль за исполнение настоящего распоряжения оставляю за собой.

Глава МО «Хомустахский 1-й наслег» Атласов А.И.

Приложение №1 к распоряжению главы МО «Хомустахский 1-й наслег» №18-Ф От «20» апреля 2012 г.

Table with 2 main sections showing tariffs for residential services. Columns include technical service, heating systems, waste removal, and other services with their respective costs.

Redactor V.G. KASYANOV. OTDEL: information, culture - 41496; бухгалтерия - 41141; факс - 41141; редакционная-издательская ситим - 41332

Teryon taharaachchylar: SP Administration, «Nam uluuhun «Engsieli»... «ЭНСИЭЛИ» - Нам улуунун хаһыата. 678380, Саха Республиката, Нам улууһа, Нам сэл., Заложная ул. 4. E-mail: Namtsy41141@mail.ru; editor@namtsy.sakha.ru

БИЛЛЭРИИЛЭР

Распоряжение от 05.05.2012 № 914-р О ВРЕМЕННОМ ЗАКРЫТИИ МУНИЦИПАЛЬНОЙ АВТОМОБИЛЬНОЙ ДОРОГИ НАМЦЫ-БУЛУС (участок 40 км) в с. СТОЛБЫ НАМСКОГО УЛУСА с 21 МАЯ по 26 МАЯ 2012 г.

- 1. Заместителю главы по строительству, Матвееву С.С. организовать необходимые мероприятия по прокладке тепловой сети к детскому саду «Кэрэчээн» в с. Хатырык через асфальтированную дорогу, распоряжаюсь; 2. Директору ОАО «Намкоммунтеплоэнерго», Игнатьеву Н.В. уложиться в срок прокладку тепловой сети с 21 мая по 26 мая 2012 г.; 3. Директору ОАО «Намавтодор», Федорову А.С. и, начальнику ОГАИ Намского улуса Аргунову В.А. разработать план и обеспечить объездную дорогу с установкой требуемых дорожных знаков до 21 мая 2012 г.

КРУИЗ НА ЛЕНСКИЕ СТОЛБЫ Приглашаем на круиз «Ленские столбы» 5, 7, 9, 11, 13, 15, 18, 20, 29 июня 2012 г. на теплоходе «Механик Кулибин».

Просим вернуть за вознаграждение утерянный госномер X 490 EB. Тел. 89248703301

Продается земельный участок 20 соток в с. Намцы (газ, свет рядом). Тел. 89142260856

Бам ыйын 10 к. сарсыарда 7 ч. серебристый иномаркалоох суопгар Никольскайтан куоракка диэри олорсубут пассажир эн массыынан салонуугар Аюклян Севада Артушович аатыгар бөрүлүбүт паспордаах доккумуонун манһа иһин төнүннэрэргэр көрдөһөбүт.

Саха кыһа Хара муораҕа Анапаттан 15 км Сокко долгунатыгар бэс ыйыттан «Сардаана» минигостиницага сыһыанланга ыһгырар.

Услуги грузовой иномарки по селу, по городу. Тел. 89841160270, 89243661967

Считать недействительным утерянное пенсионное удостоверение 056-005-841/34, выданное на имя Местниковой Татьяны Афанасьевны

ИЗВЕЩЕНИЕ В соответствии с Земельным кодексом Российской Федерации, информируем о предоставлении в аренду земельных участков из земель населенных пунктов, по адресу: * Ленский наслег, с. Намцы, ул. Салбанская, 16 А, площадью 1530 кв.м под разрешенное использование: ЛПХ (присадебный участок).

Приглашаем всех желающих обучиться на курсах «Основы предпринимательской деятельности», которые проводит АУ ДО «Бизнес-школа» (г. Якутск).

Справки по тел.: 41-1-48 (инспектор Абрамов Сергей Сергеевич).

ИДЬУО ИИТИННЭРЭР

ОСКУОЛА ОБОЛОРО СҮТЭЛЛЭР Ааспыт нэдиэлэҕэ 7 уоруу тахсыбыт, 7 киһи кырбаммыт. Бам ыйын 7 к. гр-ка К. биллэрбитинэн кини кыһа, Нам 2 №-дээх оскуола үөрэнээччитэ ыам ыйын 6 к. оскуолаттан тахсан барбыт уонна тугу да биллэрбэт. Бам ыйын 8 к. биллэрбитинэн Модут оскуолатын 6-с кылааһын үөрэнээччитэ ыам ыйын 6 к. дьиэтигэр барбыт уонна ханна баара биллибэт. Бам ыйын 10 к. Кыһыл Дьэрибиттэн олохтоору гр-ка Е. биллэрбитинэн ыам ыйын 9 к. кини кыһа гр-ка Е., 1989 с. төр., дьиэтигэр тахсан барбыт. Бам ыйын 7 к. Хамаҕаттаҕа гр. С. УАЗ массыынанан олбуору түгнүрү көппүт. Бам ыйын 12 к. Алпааныга гр. У. НОАХ массыынанан дьиэ олбуорун уонна террасатын түгнүрү көппүт. Бам ыйын 13 к. «Суһал көмө» биллэрбитинэн Дьокуускай-Нам суолугар, Хамаҕаттаҕа микроавтобус уонна «Виста» массыына харыспыттар, эчэйбиттэр бааллар. Бам ыйын 5 к. Нам с. Решетников ул. 5 №-дээх дьиэтин олбуора умайбыт. Бам ыйын 7 к. биллэрбитинэн Нам-Түбэ трассатын 12 км өлбүт киһи сытар. Бам ыйын 8 к. Граф Биэрэгэр гр. С., 1964 с. төр., өлбүт.

МАХТАЛ Муус устар 13 күнүгэр Нам селотун «Сыркы» инбэлииттэр түмсүүлэрэ тэриллибитэ 15 сылын туолбута. Бу тэрээһини ытарбытыгар материалнай көмөнү онорбут спонсордарытыгар, село иһинээҕи тэрилтэлэргэ махталбытын тиэрдиэхпитин баҕарабыт.

Снимем 3-хкомн. квартиру или частный дом. Тел. 89245682743

ЭЛИЭНЭ ЭБЭЛИИН ЭЙЭЛЭЙИ! Сахалар сагаларын, Саха Сирин-Сир Сүрээһин хорук тымырын, Айылдыа этэрин тиэрдиэбит! Кэмэ син биир кэлиэ, биһиги этэрбит тиийиэ, туруорсарбыт туолуо! Хара, үөстээх көрүүлэни туолбатын туһугар турунун, хара халатыгы хараҕын ханньыткык эмэтик халбарытын!

Оскуолаҕа биһиргэ үөрэммит доҕорбутугар Трапезникова Туяра Семеновнага ийэтэ ТРАПЕЗНИКОВА Александр Иннокентьевна ыарахан ыарыһыттан күн сириттэн барбытынан дириг кутурбаммытын тиэрдэбит.

Администрация и профсоюзный комитет ОАО «Намкоммунтеплоэнерго» выражает глубокое соболезнование всем родным и близким в связи со скоропостижной кончиной работника ОАО «Намкоммунтеплоэнерго», машиниста котлов на газовом топливе АЛЕКСАНДРА АНАТОЛЬЕВИЧА.

Биргэ үөрэммит атаспыт, доҕорбут АЛЕКСАНДР АНАТОЛЬЕВИЧ Алексей Анатольевич күн сириттэн букатыннаахтык барбытыгар олоруугар, сиэннэригэр, кэргэннигэр, ийэтигэр, аҕатыгар, биһиргэ төрөөбүттүгэр, аймахтарыгар дириг кутурбаммытын тиэрдэбит.

М.К. Аммосов аатынан Хатырык орто оскуолатыгар өр сылларга таһаарылаахтык үлэлээбит Саха республикатын үөрэҕиритин туйгуна, «Дети-Азии» фонда стипендиата, улуска Аммосовскай аабылары төрүтүнчү, педагогическай үлэ ветерана ЕРШОВ Василий Ильич уһун, ыарахан ыарыһыттан олохтон туораабытынан убаастыыр коллегабытыгар Айталиа Алексеевнага, олоруугар, сиэннэригэр дириг кутурбаммытын тиэрдэбит.

«Энсиэли» хаһыат РИС талылыһна, тагыллыһна уонна бэчээттир сыаҕар бэчээттэнэ. Аадырыһа: Нам сэл. Заложная ул. N4 Формата А3. Кээмэйэ 1,0 бэчээт. лисс Көҕүл сыанана атылланар Индекс — 54889. Тираһа — 2257 Бэчээккэ илии баттаньытын графика — 12:00 ч. 15.05.2012 с. Бэчээккэ илии баттанна — 11:20 ч. 15.05.2012 с.